

ມ່ວນເລິງພາງ

illust : LetmedieALONE story : ດັບຕ໌ພັຣດຸນ

มัวชเวียงมาง

illustr : LetmedieALONE story : กัณฑ์พิชญ์

มนุษย์สร้างคำพูดขึ้นมา ชีตเขียนถ้อยคำลงบนแผ่นดินเหนียว ผืนหนัง ไม้ไผ่ และกระดาษเต่า...

การค้นพบกระดาษและการพิมพ์ ทำให้หนังสือมีรูปลักษณะที่พกพาได้สะดวก และเผยแพร่ไปในวงกว้างอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ การพิมพ์ช่วยสถาปนาภาษาของแต่ละชาติให้มั่นคง ช่วยให้ภาษาของสามัญชนแพร่หลาย ทำให้คนอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น และขยายวงกว้างออกไปนอกวงผู้นำและนักบวช

และแท้จริงแล้ว การพิมพ์หนังสือคือการเปลี่ยนแปลงอย่างถึงรากถึงโคน ทั้งทางความคิดและสังคม

ลำดับที่ ๑๔๗

ม่อนเมืงมาว

เขียนโดย กันต์พิชญ์

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม ๒๕๖๔

ราคา ๓๑๕ บาท

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือ หรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

สำนักพิมพ์ Deep

๔/๑๑ หมู่ ๑๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐

ISBN : 978-616-00-4386-6

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัททศพรบิลเลี่ยนกรุ๊ป จำกัด

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร กรรมการผู้จัดการ : ดร. สุภัคชญา โลกิตสถาพร

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร : เจตยา โลกิตสถาพร รองบรรณาธิการบริหาร : วสันต์ พร้อมมิตรบุญดี

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิกะไชย หัวหน้าบรรณาธิการสร้างสรรค์ : พัชรี้ แต่แดงเพชร

หัวหน้ากองบรรณาธิการคิดสรรนวนิยาย : พัชรารพร บุญส่ง

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : อูมาพร สกุลบัณฑิต

หัวหน้ากองบรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศรีณย์รัชต์ เชียงไกรเวช

บรรณาธิการเล่ม : อูมาพร สกุลบัณฑิต

ออกแบบปก : อนุรักษ บัวแก้ว ปก/ภาพประกอบ : LetmedieALONE รูปเล่ม : นิพนธ์ เลิศชัยศิริสกุล

พิมพ์ที่ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสหภาพบุ๊คส์ จำกัด

๑๘ ซอยลาดปลาเค้า ๖๓ ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๓๘๕๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๙๔๐ ๓๙๗๐

กองบรรณาธิการ : spbbooks@hotmail.com ฝ่ายสำนักงาน : info@sataponbooks.com

กองบรรณาธิการคิดสรรต้นฉบับ : sataponbooks.editor@gmail.com

www.sataponbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์

สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือใหม่ให้ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืน

พร้อมระบุรายละเอียดการชำรุดไปตามที่อยู่ด้านบน หรือ โทร. ๐ ๒๙๔๐ ๓๘๕๕-๖ ต่อ ๔๑

สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคม
ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ
แห่งประเทศไทย

Printed on Green Read Paper
www.facebook.com/greenreadpaper

จากใจนักเขียน

นับแต่ช่วงต้น พ.ศ. ๒๕๖๒ หลังจากเซ็นงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับงานเขียนของ Toni Morrison ให้อาจารย์ที่ปรึกษาจนสามารถพาตัวเองเรียนจบมาได้ด้วยคะแนนคาบเส้นยาแดงผ่าแปด จาก Department for Continuing Education (Literature, creative writing and film) ของ University of Oxford และพอดีกับทางเว็บนิิตยสารออนไลน์ ‘อ่านเอา’ ได้ร่วมกับ ‘ช่องวัน31’ จัดโครงการช่อด่านอ่านเอาขึ้นเพื่อค้นหาพลอตและเนื้อเรื่องที่มีความหลากหลายทั้งวัฒนธรรมและความชำนาญ โดยต้องการสร้างความต่างที่แปลกใหม่ ทำให้วงการละครไทยไม่น่าเบื่อแถมยังสร้างสรรค์ ทำให้คนดูได้พัฒนามุมมองและความคิดให้กว้างไกลจากแนวละครเดิม ๆ

นั่นเอง *ม่อนเมิงมาง* จึงถือกำเนิดขึ้นในระยะเวลาแสนลูกเล่น เพราะผมก็เพิ่งรู้ข่าวและเหลือเวลาอีกไม่ถึง ๓ สัปดาห์ก็จะถึงวันกำหนดส่งพลอตในช่วงสิ้นปี ๒๕๖๒

ด้วยความที่โลกสังคมนิยมกับโลกของสิ่งเหนือธรรมชาติในงานเขียนของ Toni Morrison ซึ่งผมคลุกคลีตีโมงมาระยะหนึ่งยังคงค้างค้ำอยู่ในความรู้สึก ผสานกับความกล้าบ้าบิ่นในการค้นงานวิจัยและ

เอกสารโบราณเกี่ยวกับล้านนาหลายสิบชิ้นในเวลาอันจำกัด และอยากเห็นนักอ่านชาวไทยสามารถอ่านนวนิยายได้หลากหลายแนว โดยเฉพาะเรื่องที่สะท้อนกลุ่ม LGBTQ+ อย่างแท้จริง จึงตัดสินใจส่ง *ม่อนเม็งมาง* เข้าประกวด จนนวนิยายของผมเรื่องนี้ถูกคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๕ เรื่อง จากพลอตกว่า ๔๕๐ เรื่องจากนักเขียนทั่วประเทศเพื่อนำไปผลิตเป็นละคร

ม่อนเม็งมาง เรื่องนี้คงไม่อาจออกสู่สายตานักอ่านได้หากปราศจากผู้มีอุปการคุณของผมคือ คุณปิยะพร ศักดิ์เกษม เมนเทอร์กลุ่มนวนิยายพีเรียด คุณกิงฉัตร เจ้าของวลีเด็ด “ต้องลับให้และแล้วค่อยปั้นขึ้นมาใหม่” คุณพงศกร ผู้คอยให้คำแนะนำแก่ผมเสมอมา คุณศิริลักษณ์ ศรีสุคนธ์ (ช่องวัน31) ผู้ที่คลี่เส้นเรื่องของผมออกมาแผ่ได้อย่างตรงไปตรงมา คุณพิมพ์มาดา พัฒนอลงกรณ์ (ช่องวัน31) นักเขียนบทมือทองและเจ้าของรอยยิ้มแสนอบอุ่น และที่สำคัญผมขอขอบคุณบรรณาธิการเล่มผู้มีสายตาคมกริบ เห็นจุดผิดพลาดเสมอ แม้จุดนั้นจะเล็กสักแค่ไหนก็ตาม

และอีกหนึ่งคำขอบคุณนั้น ผมขอมอบให้คุณผู้อ่านทุกท่านที่กรุณาหยิบ *ม่อนเม็งมาง* เล่มนี้ขึ้นมาอ่านครับ

ยินดีต้อนรับสู่เมืองมาง
กันต์พิชญ์

หมายเหตุสำนักพิมพ์

นวนิยายเรื่องนี้มีการใช้ภาษาปาก ภาษาสแลง และคำหยาบ
เพื่อความสมจริงตามยุคสมัยที่ปรากฏในเรื่อง
และเพื่อสะท้อนบุคลิกของตัวละคร
รวมถึงเพื่อให้ได้บรรยากาศทางภาษาเท่านั้น
ผู้เขียนและสำนักพิมพ์มิได้มีเจตนาด้านลบแต่ประการใด

“หนังสือและการอ่านคืออุมพลงแห่งความคิดสร้างสรรค์”

ปฐมบท

คืนเพ็ญ เดือนสี่^๑ ปีเม็งไก่อ

ทั้งที่เลยหัวค้ำมาไม่นาน ม่อนเมืองมางกลับเงียบสงัดและเย็นยะเยือก มีเพียงเสียงย่าไปไม้แห่งกรอกรบทำลายความวิเวกพอให้ใจได้อบอุ่นขึ้นมาบ้าง

“หรีดหรีงสูญพันธุ์ไปหมดแล้วหรือไร ทำไมค่าน้ำมันสงัดนัก”

เสื่อก เด็กชายวัยนมยังไม่แตกพานเอ่ยน้ำเสียงประหวั่น ม่อนเมืองมางเป็นอย่างไรเขาเย่อมตระหนกดี

นับแต่ ‘มัน’ ออกอาละวาด เหนือม่อนก็กลับกลายเป็นวังน้ำวนแสนอันตราย ดูดกลืนชีวิตชาวบ้านไปนักต่อนัก สมกับคนเวียงอื่นเรียกเพี้ยนติดปากว่า ‘ม่อนเม็งมาง’

^๑ เป็นการนับตามปฏิทินจันทรคติของล้านนาและลาว โดยเดือนเกียง (อ้าย) ตรงกับตุลาคม

เบะซ่า คักดีผู้พี่สี่สายหน้าพลางกระตุกมูมปาก รู้สึกขื่นที่แค
แกล้งเล่าเรื่องผีพิณเพียะหัวขาดในผาโพงให้เส่กอฟังเมื่อคืนก่อน
กลับเล่นเอาเด็กชายถึงกับข่มตาหลับไม่ลง

“สาบนำเอาอุตริเล่าเรื่องพิเรนทร์ให้คิงฟังเมื่อค้ำเลย หลอน
อะหยังนักหนาหือ”

“ถ้าได้ยินเสียงพิณเพียะ... หมูเฮาจะหัวขาดเหมือนมันไซ่ก้อ”
ชากรรไกรเส่กอเริ่มสั่นกึกกักไม่รู้เพราะอุณภูมิฤดูหนาวหรือ
เพราะสมองไฟล่งจินตนาการถึงผีตายโหงหัวขาดเดินติดพิณเพียะ ที่
ผู้เฒ่าผู้แก่มักใช้ปรัมปราเรื่องนี้ขู่ประดาเด็กชนมืให้เข้าไปเล่นใน
ป่าชฎ

บรรยากาศเจียบงันจนได้ยินเสียงลมหายใจแผ่วระคนสายลม
หวีดหวิวเลือนราง ยิ่งขับให้ภาพในหัวเส่กอแจ่มชัด

ผีไร้หัวเดินกระย่องกระแย่งพลางติดพิณเพียะนำสะอิดสะเอียน
เพลงพิณคร่ำครวญแหบแห้งดังออกมาจากกะโหลกใต้คันทวนที่ทำ
มาจากกระดูกท่อนแขนและท่อนขาของมนุษย์ กระจุกเส้นผมถูกนำ
มาขึงตึงเป็นสายพิณ

แค่คิดก็แทบอยากจ้ำอ้าวเสียให้พ้นจากผืนไพรบ้า ๆ นี้

“สาแกล้งเข้าไปอย่างนั้นเอง เกิดมาสิบเจ็ดสิบแปดปีไม่เคยพบ
เคยเห็น นิทานยายเย้าป้อจะเชื่อเป็นตุเป็นตะได้จะใด” เบะซ่าเห็น
เส่กอเริ่มสติเตลิด จึงเปลี่ยนน้ำเสียงจากสัพยอกเป็นอ่อนโยนปลอบ
ขวัญ

“แต่ปีสองปีมานี้คนในหมู่บ้านเราทยอยหายไปไหนพงทีละคน
สองคน แบบนี้คิงจะว่าจะใด”

การปรากฏกายของปีศาจพิณเพียะยังคงเป็นปริศนา ซึ่งไม่มี

ผู้ใดในเมืองมางกล้าหาญพอจะคลี่คลายความลึกลับของมัน

“ป่าเมืองมางมันทึบ เทือกเขาก็กั้นลับซับซ้อน ว่ากันว่าในถ้ำลึกลับมีเพชรนิลล้ำค่า พวกหวังรวยด้วยวิธีง่าย ๆ คงเอาแต่หาถ้ำมณีจนหลงในป่านั่นแหละ”

“พวกเขาถ้าป่มีใครได้ออกมาเลยหรือ”

“มี”

เล่าถึงกับเบิกตา “ใคร”

“ยายเข่าป้อเล่าว่า ที่จริงหมอยาปั้นฮ่าวบ่ได้ร่ำไ้รวยจากการจัดหยูกยารักษาคนเท่าใด แต่เมื่อครั้งยังหนุ่มแแก่เจนจัดเดินไพรระหว่างเข้าฮ่อมปีนผาเก็บสมุนไพร เผอิญเจอถ้ำมณีที่ว่าเข้า จึงได้หินล้ำค่าติดมือมาบ่น้อย”

เล่ากลื่อนผีหัวขาดติดพันไปได้บ้าง นवलจันทร์ซัดเซียวและอ้างว้างส่องทะเลลุแมกไม้สะท่อนแหวดาระยิบ “หมอยาที่อาศัยกับหลานชายแม่นก้อ”

“อือ...ตั้งแต่ออกจากป่าครานั้น แกก็สร้างคุ่มหมอยาเสียใหญ่โต บรู๋ทำไมแกปิดคุ่มไปหลายปี ได้ยินว่าลงไปใช้ชีวิตสุขสบายกับเกลอแถวเวียงฮั่ววานั่น”

“ถ้าเข้าพงหาฮ่อมหาถ้ำเจอ เราคงม่วนใจสุขสบายไปทั้งชาติ”

เบะสำหุตาว่องไวสมเป็นหนุ่มเมืองมาง “อย่าริคิดเป็นอันขาด ตัวอย่างก็มิให้เห็น ว่าพวกที่โลกมากมักมีจุดจบจะใด”

ไม่ทันไรความตื่นเต้นเมื่อครู่ก็แห้งเหือดจากสีหน้าเด็กชาย ความคิดอกุศลไซ้ว่าจะเลิกได้ง่าย ๆ

“อีกประเดี๋ยวก็กึ่งดงจอมปลวกตรงฟากโน้น เป็นแหล่งเห็ดเม็งขึ้นชุม”

“รีบเก็บแล้วรีบกลับเรือนกัน”

“ได้ๆ วันพรุ่งเช้าจะมีแกงเห็ดเม็งให้ได้ลิ้ม ของหายาก กว่า
จะได้กินสักทีต้องรอเป็นปี แคนึกถึงกลิ่นชากลิ่นตะไคร้ผสมใบฮือโร
ใบชะพลูนะ น้ำลายก็สอล้นปาก”

เบะส่ำห่อปากส่งเสียงสึดสุด

“หายากด้วยหรือ เห็นเห็ดมันขึ้นในม่อนเมืองมางทั้งปีนี่นา”
เส่กอเฟิงเข้าป่าเก็บเห็ดเป็นคราแรก

“มันขึ้นเฉพาะเดือนสี่อากาศเย็นๆ พอจ่อมปลวกต้องนำค้ำ
เห็ดเม็งจะยั้งบาน แถมอายุมันสั้น บานปลายยามป่าดลันคำ^๒ ตก
ดึกก็โรยร่วงเสียหายหมด” เบะส่ำอธิบายพลางรูลงหลังเร่งน้องชายให้รีบ
จ้า

การเก็บเห็ดเม็งเช่นนี้เกิดขึ้นทุกปีประหนึ่งเป็นพิธีกรรมที่
ปฏิบัติสืบทอดกันมา ทว่าสองปีให้หลังมานี้แทบไม่มีชาวบ้านกล้าออก
จากเรือนยามวิกาล

เวียงจ่อมปลวกอยู่ห่างจากชายป่าติดหมู่บ้านไม้ไผ่ไกล กระนั้น
ดินเขาเมืองมางกลับอุดมด้วยแมงไม้สูงใหญ่ไม่ต่างกับป่าลึก

แสงยวงเหนือศีรษะสาดทะลุลงมาได้เพียงรำไร สะท้อนผิว
เห็ดเม็งกลุ่มใหญ่เหนือหย่อมจ่อมปลวกขาวโพลน

เบะส่ำกวาดไต้ใบกาบออกไปเบื้องหน้า ให้แสงที่จุดอยู่ตรง
ปลายส่องสว่างถนัดถนี่ สองพี่น้องคุกเข่า คว่ำสี่นิ้วแบงเด็กในกระทวย
ใบกะทัดรัดที่ร้อยเชือกโยงคาดหน้าผาก บรรจงแซะให้ลึกจนถึงโคน
แล้วเรียงอย่างเบามือใส่กระทวย

^๒ มาจากเสียงพินพาทย์ ปาดคำหรือปาดลันคำ คือ เวลาย้ำคำก่อนทงโหมงเย็น

จู่ๆ เสียงเครื่องสายหวีดหวิวเดี่ยวไกลเดี่ยวไกลแหวกความ
วิเวกก้องกังวานดุจดังปิ่นเมฆ^๓ ท่วงทำนองเศร้าสร้อยทิวให้อุณหภูมิ
ของพงไพรยิ่งยะเยือก ไปไม่ทั้งแห่งและจะถูกย่ำแซมซ้ำบังเกิดเสียง
ชวนขนลุก

เส่กอดสะดุ้งโหยง กระเถิบเข้ากอดแขนพี่ชายทันที

“เบะซ่า...นั่นเสียงพิณเพียะไซ่ก้อ...เหมือนมีคนกำลังเดินมา
ทางนี้...”

เบะซ่าเริ่มพร่นกั้วขึ้นมาบ้าง ทว่ายามนี้มีเขาเพียงคนเดียว
ที่เป็นที่พึ่งให้น้องชายได้

“ปมื่อะหยังดอก ละแวกนี้มันชายป่าติดหมู่บ้านเฮา คงมีใคร
สักคนติดเล่นในเรือนนั่นแล”

“แต่สาวแว้วเหมือนคนเดินมาทางนี้” ขากรรไกรเส่กอดกระทั่นถึ
กรอบ...แกรบ...

มันดังอีกแล้ว ครานี้หนักแน่นกว่าเก่า

เบะซ่าหันขวับไปยังแหล่งกำเนิดเสียง อากาหวาดผวาสิ่ง
เร้นลับยากอธิบายคืบคลานขึ้นมาเกาะแน่นบนแผ่นหลัง

กร็อบ!

เสียงกึ่งไม้แห้งบนผืนป่าหักสะบั้นแจ่มชัด เขาชูไต้วับแวม
พยายามเพ่งฝ่าความมืด รู้สึกล้าคอแห้งผาก น้ำลายเหนียวหนึบ

สังคิตพิณเพียะขับขานโหยหวนกระจ่างแจ่ม ไต้แสงพระเพ็ง
จำไรเห็นรูปร่างผอมกะหร่องสีบเทากระย่องกระแย่ง

เด็กหนุ่มผวาเฮือก เผลอกลั้นหายใจ ขนอ่อนที่ท้ายทอยลุก

^๓ กระดิ่งอันมีเสียงไพเราะนำหลงไหล

เกรียว

ผีหัวขาด!

ส่วนหัวของมันมีตสนิทกลับไปกับม่านราตรี รอยต่อที่คอแต่ง
แต้มด้วยคราบเลือดเขรอะ นิ้วมือซ้ายของมันมีแต่หนังหุ้มกระดูก
กำลังกรีดร้ายกตสยพินที่ซึ่งติดคันทวนเหนือกะโหลก ซึ่งโดยทั่วไป
กะโหลกเครื่องดนตรีชนิดนี้มักเอาเปลือกน้ำเต้าหรือกะลามะพร้าว
มาหั่นครึ่ง ทว่าภาพที่เห็นช่างน่าสยดสยอง

มันเป็นกะโหลก!

กะโหลกศิระษะมนุษย์กำลังส่ายเยิ้ม!

ลักษณะเนื้อหนังคงเป็นหัวของมันเอง พื้นผิวบางส่วนมีหย่อม
ผมแห้งกรังแซมอยู่ห่าง ๆ คันทวนติดอยู่ด้านบนกะโหลกเป็นกระดูก
ท่อนยาวขาวขุ่นประดับด้วยเศษเนื้อประปราย สยพินที่ซึ่งตั้งทำ
มาจากเส้นผมสังกะตัง

เห็นแล้วน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าเส่กอจินตนาการไว้อยู่หลาย
ขุม!

“อ้ากกก...!”

เส่กอประหวั่นจนสติกระเจิง กรีดร้องด้วยความหวาดกลัว

ได้จุดไฟร่วงพล็อยจากมือเบะซ่า แข็งขาอ่อนยวบทรุดแหะ
ลงกับพื้น สติที่ยังพอหลงเหลือสั่งให้เขาออกวิ่ง

ชั่วขณะมีนเบลอ เส่กอทิ้งกระทายออกวิ่งเตลิดไปก่อนแล้ว

เบะซ่าสะบัดศิระษะถี่แรง ขนหัวลุกชันหวั่นผวา เด็กหนุ่ม
พยายามยันกายลุกขึ้นหมายวิ่งตามหลังน้องชายไป เมื่อหยุดยีนได้
กลับเสียวแปลบตรงข้อเท้า กลิ่นกำมะถันที่โชบเชือกไชยเตะจุมุก
เด็กหนุ่มก้มดูเชือกกบกล้วยที่ตวัดรั้งข้อเท้าตนเอาไว้เมื่อครู่

ก่อนกรีดร้อง ทว่ามีเพียงเสียงแหบแห้งสิ้นหวังเล็ดลอดออกมาจาก
ลำคอเพียงเท่านั้น

เชือกผูกกระดูกจนเบะสำหรับน้ำค่อม่า

เขาใช้เรี่ยวแรงที่มีทั้งหมดจิกปลายนิ้วลงกับพื้นก่อนถูกลาก
หายวับเข้าพงรกชั้วพริบตา

เสียงร้องโหยหวนอย่างไร้ความหวังจุดตกอยู่ในห้วงฝันที่ไม่มี
วันได้ลืมตาตื่น

ลำนํ้าพิณเพียะอาดูรยังคงแว่วผะแผ่ว คล้ายหวนให้อาลัยแก่
เบะซ่า...

ความรกรักของพงไพรที่ขนากายทั้งสองฝั่งแฝงภยัน-
ตรายนานับการ สายตาคมกริบของไ้กอป นายฮ้อยหัวขบวน
'พ่อค้าวัวต่าง' สอดสายระแวงระวัง

ชนท้องถิ่นต่างรู้จักกองวัวขนาดใหญ่เหล่านี้ว่าเป็นการเอาวัว
ไป 'ต่าง' หรือบรรทุกสินค้าอย่างเกือทะเลจากแคว้นมองปยู หนึ่ง
สัตว์หายาก ยาสูบ และสินค้าแปลกตาหาไม่มีในท้องถิ่น บางพื้นที่
ใช้คำว่า 'ต่าง' เรียกภษณะจักสานทรงกระบอกคล้ายกระบุง

กลุ่มนี้เป็นพ่อค้าพื้นเมืองจากแม่แตงและสะเมิง จากประสพ-
การณที่พื้นผ่านได้หล่อหลอมให้ร่างกายทนทรหดต่อการเดินทาง
และไม่แปลกที่พวกเขาต้องสำเหนียกอยู่เสมอว่าธรรมชาตินั้นเปี่ยม
ด้วยความดิบเถื่อนซุกซ่อนอยู่ภายใต้ความมดงามของมัน

แม้คุ้นเคยกับภูมิประเทศแถบนี้มาเนิ่นนาน แต่ไม่อาจทำให้
ไ้กอปสัญจรผ่านเทือกทิวชันอันหลั่นของม่อนเมิงมางแห่งนี้ได้อย่าง

มันใจ

ประตาวัวรวรร้อยตัวของพ่อค้าสี่คนเริ่มชะลอฝีเท้า วันนี้พวกมันเดินต่อเนื่องมาตั้งแต่ยามก่องงาย บัดนี้ล่องสู่ยามทะแหลคำ^๔ จึงเริ่มเกินขีดจำกัดและกำลังของพวกมัน

“บ่อยากผ่านเส้นนี้เลยว่ะ ให้ตายเถอะ”

“บ่ผ่านก็บ่ได้ สายนี้เป็นเส้นเดียวที่จะลงไปเขลางค์ห้างฉัตรได้ ถ้าเลียงก็ต๋องอ้อมไปทางตะวันตกโนน กว่าจะถึงฮอด สองยางและแม่ระมาดก็ไปบ่คอนเดือน เดี่ยวต๋องวกขึ้นม่ออีก เสียเวลาเปล่าป्ली”

นายฮ้อยกาบชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย

“มันก็จริงของเอ็ง แต่เวียงอะไรชื่อเม็งมาง อับมงคลขนาด”

ผู้ร่วมขบวนเพิ่งผ่านทางเลาะนี้คราแรก

“นั่นสิ ขนาดพวกวิเทหราช^๕ยังแขง มางก็เลือดเนื้อ เม็งก็คือสี่ สงสัยจะชี้แหวงแก้อย่างพวกมันว้า”

พ่อค้าลูปแขนบ่อย ไม่รู้เพราะอากาศหนาวหรือคร้ามกับชื่อเวียง

นายฮ้อยกาบส่ายหน้า

“ที่จริงเวียงนี้บ่ได้ชื่อเม็ง คนพื้นถิ่นเขาเรียกตัวเองว่าชาวเวียงเม็งมาง แต่ถิ่นอื่นเพี้ยนเป็นเม็งมางแล้วโยงความหมายเสียมั่วซั่ว”

“ยังงี้ก็บ่เป็นมงคลอยู่ดี ได้ยินแล้วไพลนีกไปตั้งซากผีซากศพ

^๔ ยามแบบล้านนาชาวหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ช่วงกลางวันมีแปดชั้วยามและกลางคืนมีอีกแปดชั้วยาม ยามก่องงายตรงกับ ๐๗.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น. และยามทะแหลคำตรงกับ ๑๕.๐๐ น. - ๑๖.๓๐ น.

^๕ อวีนหนาน มณฑลหนึ่งของจีน

น่ารังเกียจฉิบ...”

วัวตัวหน้าสุดหยุดก็ก๊ พ่นลมพริตร้อนจุมุกพะเอิบพะยาบ

“ทูด! แนน้อยทั้งหลายเป็นอะหยังไปอีกละนั่น เพิ่งตัดเข้าป่า
มาเมื่อก็เเอง อีกตั้งไขกว่าจะลูถึงหมู่บ้าน”

ตั้งซั้งเดาะลั่นไม่พอใจ ส่วนลึกลับสังหรณ์ว่ามีบางอย่างไม่ชอบ
มาพากลภายใต้ความสงบถึงขั้นวังเวงของพงพีรกชัฏแห่งเมิงมาง
กอบปรกับสองปีมานี้มีเรื่องเล่าในหมู่นายฮ้อยด้วยกันว่าสื่อโพงโง
พรายในม่อนเมิงมางมันร้ายขนาด กลืนคนเข้าป่าหาศพไม่พบมานานัก
ต่อนัก

นายฮ้อยกาปซุมมือข้างหนึ่งเป็นสัญญาณให้เจียบ เมื่อกองวัว
เห็นตัวหนึ่งด้านหน้าหยุด อีกร้อยตัวตามหลังจึงค่อยทยอยหยุดตาม

“ฮื่อ...”

เหล่านายฮ้อยเงี้ยวหุฟึง ยกกระตบความรอบคอบ คลับคล้ายมีคน
คร่ำครวญอยู่ในละแวก

“ฮื่อ...ฮื่อ...”

สายลมนิ่งงันเย็นเฉียบไล่ผิวจนวนคนลุกชัน แต่ไม่มีผู้ใดแยแส
ตั้งสัมปชัญญะเฟ่งพิศควานหาต้นตอ

ไ้ก่าปย่องหายตรงสมทุมซ่างทาง ชั่วฮึดใจมันไปโผล่ที่จุด
ห่างออกไปเบื้องหน้า ซี่นัวมายังเกลอคนหนึ่งแล้วกวักมือเรียก บ่ง
นัยให้ที่เหลืออีกสองเฝ้ากองวัวต่าง

แม้บ่ายคล้อยตะวันยังเจิดจ้า ปารกครีมีกลับไม่ยอมให้แสง
สว่างเล็ดลอดลงมามากนัก ก่อภาพไ้ก่าปเป็นเงาตะคุ่มน่าประหวั่น

“รีบ ๆ ไปสิวะ”

สองคนที่เหลือพร้อมใจรูลหลังคนซ่างหน้าโดยมิได้แนะ

ไอ้โบ้งสืบเท้าไวกว่อง ประชิตข้างเฟื่อนก่อนถูกดึงผลุบเข้าพง
ไอ้กาปนั่งยองรั้งไอ้โบ้งทรุดตาม

เด็กชายเนื้อตัวมอมแมมนั่งกอดเข้าไกวตัวอยู่บนพื้น ศีรษะ
ซุกเกือบมิดในวงแขนตน นิ้วมือทั้งสองข้างสั่นระริก เสียงครางผะ
แผ่วเล็ดออกมาเป็นระยะ

นายฮ้อยกาปย่ำเบา ๆ เข้าไปใกล้ เอื้อมมือแตะไหล่

“ไอ้หนู เอ็งมานั่งทำอะไรยังตรงนี้”

เด็กชายสะดุ้งโหยง กริดร้องลั่น ถอยกรูดลนลาน ไอ้กาป
พลอยตกใจไม่แพ้กัน

“อย่าเข้ามานะ...อย่าเข้ามา สากแล้ว ไอ้พินเพียะหัว
กะโหลก! ไอ้หัวขาด! มันฆ่า...ฆ่าเบะล่า ฮือ...เบะล่าตาย...”

เส่กอประนมมือสั่นเทิ้มเหนือหัว นายฮ้อยต่างคนต่างฉายแวว
พิศวงบนใบหน้า

“เอ็งเข้าไปปลอบเด็กไป ตามให้รู้เรื่อง เป็นลูกเต้าเหล่าใคร ถ้า
อยู่เวียงเมิงมางพันม่อนข้างหน้าจะได้พาไปส่ง” ไอ้กาปพุกพืด
ให้ไอ้โบ้งออกหน้าบ้าง

“เอ็งได้ยินอะไรหรือเปล่าวะ” ไอ้โบ้งชะงัก

“อะไรอีกล่ะ มีแต่เด็กนี้แหละที่ควางจนสาหลอนไปหมดแล้ว”

“บ่ เสียงคนตรี”

นายฮ้อยเงี่ยหูฟัง คล้ายแว่วตามสายลมจากป่าลึก

“เออวะ เหมือนเสียงเครื่องสายอะไรสักอย่าง”

“ฮ้ากกก...!”

เด็กชายทิ้งผมตัวเอง ปลายเล็บจิกหนังศีรษะคล้ายคนจิต
วิปลาส

แม้ยังหลาบทำที่เด็กชาย แต่ใจบังเกิดความสลดสังเวช นาย
ฮ้อยกาปถันเข้าดิ่งแขนเส่อก กันไม่ให้มันทำร้ายตัวเอง

“ไอ้หนูป่ต้องคร้าม หมูเฮามีกันหลายคน บ่มีอะหยังทำร้าย
เอ็งได้ดอก”

นายฮ้อยพยายามปลอบสุดความสามารถ พ่อค้าวัวต่างเช่น
เขามีหรือจะเคยเลี้ยงละอ่อน นั้นเป็นหน้าที่แม่เหี้ยเฝ้าเรือน และ
ที่สำคัญเขายังไม่ได้ทาบทขอใครมาเป็นเมีย

เส่อกเริ่มกระตุกเต็ม ร่างกายฝ่ายผมไม่รู้เอาเรี่ยวแรงจาก
ไหนดินจนหลุดมีอนายฮ้อย ล้มตึงนอนแบ็บคลุกไปกับดิน สติสิ้น
สูญหลุดลอย

ไอ้กาปตะลึงปฏิกิริยาผิดปกติของเด็กชาย เขารีบวิ่งเข้าไปอุ้ม
ลงลานกลับไปยังกองขบวนวัวต่าง

“ชอบเด็กที่ไหนมาละนั่น” หนึ่งในผู้เฝ้ากองตะโกนถาม

“บ่รู้เหมือนกัน ช่วยจัดท่านอนคว่าบนหลังวัวให้ดี ประเดี๋ย
ตกลงมาอีกจะยุ่งใหญ่” นายฮ้อยให้เกลอช่วยจับแขนขาเส่อกพาด
หลังวัว

“รีบหาหมอยาด่วน เวียงเม็งมางคงมี” ไอ้บั้งวิ่งตามหลังมา
พลางเร่งให้ออกเดินทาง เสียงเครื่องสายในดงไพรยังทำให้เขาชนลูก
อยู่ไม่วาย

ขณะกองขบวนนายฮ้อยเคลื่อนห่างออกไป ชายถือพิณเพียะ
โคจรกระดุกในมือยิ้มเหี้ยมเกรียมเหนือเนินดินตรงเชิงเขา

แน่นอน...องคาพพขของมันยังอยู่ครบสามสิบสอง
หี...คงไม่มีชาวบ้านกล้าขึ้นม่อนเม็งมางไปอีกนาน!

๒

หนุ่มร่างเปรียวโตขึ้นต้นพะยอมข้างเรือนไม้สักเมืองมาง
ชั้นเดียวขนาดย่อมอย่างแคล่วคล่อง สายน้ำไหลเอื่อยจากภูเขาเลาะ
ข้างเรือนส่งผ่านความชุ่มฉ่ำได้ไม่น้อย พื้นผิวสงบดูจระจกสะท้อน
ดวงอาทิตย์สกาวิมสันเขา

เขากระโดดหย็อยลงชายคาที่มุงด้วยแป้นเกล็ดเมื่อได้ระดับ
เหมาะเจาะ แล้วเขย่งเอื้อมมือรั้งกิ่งที่อุดมด้วยพวงซ้อเจดขาวนวล
แกมเหลืองอ่อนเข้าหาดัว

“ชื่นใจขนาด”

รอยยิ้มสดใสไม่แพ้แสงแรกที่แยงพยับอดทิวยามอรุณรุ่ง ช่วย
ไล่บรรยากาศห่อเหี่ยวของประดาคนเจ็บไข้ที่กำลังนั่งรอดูอาการกับ
ตาบั้นฮ่าวให้สดชื่นตามไปด้วย

“กานฟ้า! เดี่ยวก็ตกลงมาขาพลิกแขนแพลงอีกหรอก”

ละออบเยิ้มหน้าออกมาจากห้องครัวไฟซึ่งวางขนานกับ

เรื่อนนอนหรือเรื่อนใหญ่ เสียงเอ็ดไมไคร่จริงจังแต่เปี่ยมด้วยความ
อ่อนใจระคนอาทร

“จ๊ะแม่ ได้สักห้าหกพวงก็ลงแล้ว” กานฟ้ายิ้มแหย

“ทำไมบ่ให้อุ้มช่วยป็นขึ้นไปเด็ดเล่า”

“โหย...ซิ่นให้อุ้มขึ้นมาเก็บ กะยอมร่วงหมดต้นกันพอดี มือ
มันหนักเสียขนาดนั้น”

คนถูกพาดพิงยืนกางผ้าฝ้ายทอมืออรบช่อพะยอมอยู่ใต้ต้น
จรงใจทำหน้าระอาให้เห็น อยู่ดี ๆ ก็โดนแหวชะ

“จ๋า พ่อคนมือเบา ทำอะหยังก็ลอลละเอียดไปหมดเลยละจ๊ะ”

ไ้อุ้มเบ้ปากเสริมได้ไม่ทันไร

“โ้ย!”

กานฟ้าเลี้ยงปากยื่นปากแจ๋ของไ้อุ้มขณะเด็ดก้านดอกแล้ว
ปากกระแทกเต็มแรงจนอีกฝ่ายหน้าจ๋า เขามือลูบป้อย ๆ

“ฮ่า ๆ...สาก็ปาแม่นเหมือนกันนะนี่”

“แกลั้งกันทุกวันบ่เปื้อบ้างก่อ บิไซ่ละอ่อนน้อยแล้วเนื้อ ยังจะ
เล่นบ่ประสีประสา ريبเก็บก็รีบลง แม่จะได้เลือกช่อสวย ๆ เอามาทำ
มือเช้า ที่เหลือเอาไปเด็ดตากแห้งให้ตี เดี่ยวเอามาบดทำยาหอม”

ละออบส่ายหน้าก่อนหายเข้าไปในห้องครัวไฟ

“ทำอะหยังจ๊ะ”

“ล้างข้าวสารเหนียวที่แช่ไว้ตั้งแต่เมื่อคืน จะไม่ทำข้าวแคบสัก
หน่อย”

“แม่จ๋า วันนี้กานอยากกินยำดอกกะยอม ปีนี้เพิ่งจะบานเต็ม
ต้นยังบ่ได้ลิ้มสักที”

กานฟ้าตะโกนอ้อนมารดาให้ได้ยินถึงห้องตะไฟ พลางโยนช่อ

ที่เด็ดจากกิ่งลงฝืนฝ้ายอย่างเหมาะสมยิ่ง ใ้อุ้มทำหน้าที่ลูกคู่ประคอง
ฝ้ายรับระวงไม่ให้ดอกซ้ำ

ไม่นานงานฟ้ายก็กระโจนจากหลังคาสู่ลำต้น ทั้งได้ทั้งรูดลงพื้น
ในชั่วอึดใจ

“เอาไปเด็ด ล้างให้สะอาด แล้วสยายใส่กระดังงาไว้ที่ชาน
แดดหลังเรือน สาวจะไปช่วยตักกนน้อย ช่วงนี้ลมเย็น คนเจ็บไข้ได้
ป่วยมารักษากันขนัดนัก”

สิ้นคำกานฟ้าเดินลิวพร้อมวงหน้าเป็อนยิ้มสว่างไสวทักทาย
ชาวเวียงซึ่งล้วนแล้วแต่สูงวัย

คุ้มยาตราบันฮ่าวลือเลื่องที่สุดในเวียง ไม่เพียงแต่ประสิทธิภาพ
การรักษา แต่บันฮ่าวหมอชรายังใจดีให้เชื่อค่าหยูกยาได้เนือง ๆ
แทนที่ชาวเวียงผู้ยากไร้จะทำไซสือบายเบียงไม่ยอมชดใช้ กลับรู้สึก
เกรงใจมากขึ้นเสียกว่าเดิม จนต้องเร่งหาเส้นทางที่ออก^๖ มาคืนพร้อม
พืชผักเปิดไถ่ต่างดอกเบ็ย

“ยายเป็นอะหยังมาจ๊ะ”

กานฟ้านั่งยองลงด้านหน้าหญิงชราผู้นั่งหน้าสุดก่อนถามไถ่
แม้ศาลาหลังนี้ปลูกไว้สำหรับชาวบ้านนั่งรอเรียกตรวจไมใคร
โอ้อ่าใหญ่โต รอบด้านกลับโปร่งโล่งให้ความรู้สึกผ่อนคลายเมื่อ
ทอดตาตามสายน้ำใสฉ่ำและทิวพฤกษ์ขจีแกมสีไม้ดอกเบ็องหน้า
เหนือศีรษะมีตุ้งใจหรือตุ้งชัยถูกถักทอด้วยช่างมากฝีมือใน

^๖ เส้น คือเหรียญทำด้วยสำริดชุบเงิน นูนด้านหน้าเป็นลวดลายทั้งแบบเส้นเดียว
ผ่ากลางและแบบที่มีกึ่ง ส่วนที่ออก เป็นเหรียญโลหะผสมเคลือบผิวด้วยโลหะเงิน
ด้านหน้านูนขึ้นมาคล้ายเงินเส้นแต่ผิวเรียบ

การขีดและจกจนลวดลายที่ได้งามวิจิตร ห้อยย้อยจากหลังคาแป้น
เกล็ด บนพื้นมีเบาะนั่งพร้อมหมอนอิงวางลดหลั่นตามลำดับให้คน
ปวยนั่งเรียงต่อกันไป

“เข้ากับข้อเท้ายามันยี่ดนัก ยิ่งอากาศเย็นรำเพยก็ยิ่งเดินเห็น
ปัสะดวก มันปวดไปหมดเลยลูกเอ๊ย”

หญิงชรากำมือหลวมแล้วทุบเข้าตัวเองเบา ๆ

“เขายายปได้บวมแม่นก้อ เคยได้ยินเสียงกรอบแกรบตอนย่า
เท้าบ่างใหม่จ๊ะ” กานฟ้าพุดพลางกดปลายนิ้วแหวลูกสะบ้า

หญิงชราทำท่านี้ “จะว่าไปยายเคยได้ยินเสียงอย่างว่าจริง ๆ
ลูกขึ้นเดินที่ไรก็มีเสียงอย่างพ่อหนุ่มว่ำนั่นแหละ”

“ลมจับโป่งน้ำเขาจะยาย แหวลูกสะบ้าบวมน้ำแบบนี้คงเป็น
โป่งแห้ง เดี่ยวกานจะลองกดจุด กระตุ้นให้เลือดลมมันไหลเวียนสัก
หน่อย ประเดี๋ยวเอาไฟล น้ำมันงา ผสมกับขมิ้นชันและการนูนรพอก
ไว้ บ่นานก็หายปวดแล้วละจ๊ะ”

นวดเสร็จกานฟ้าเดินไปเปิดแอบเล็กตลับใหญ่บรรจุสมุนไพร
หลากชนิดตักส่วนผสมใส่ในถ้วย เมื่อก่อนต้องใช้เป็งสำริดชิ้นเล็ก
เท่าหัวแม่มือมาเป็นตัวถ่วงน้ำหนักตวงปริมาณ บัดนี้ชายหนุ่ม
เชี่ยวชาญไม่น้อย หากเป็นยาใช้ภายนอกสามารถกะเนปริมาณอย่าง
เหมาะเจาะ ทุ่นแรงตาบั่นฮ่าวได้อักโข

ไฟลผสมขมิ้นชันอวลมาก่อนตัวกานฟ้าจะลูถึง นิ้วพ่องเรียวยาว
หยาบไฟเผลาแบนคว้านยาชันสีนวลในถ้วยฉาบลงเป็นแผ่นบาง
บนเข้าหญิงชรา

“เย็นดีจริงพ่อหนุ่ม”

“คนเกล็ดสระระแห่น่งไปด้วยนะจ๊ะยาย ออกฤทธิ์ชาช่วย

บรรเทาอาการปวดได้หน่อย เดี่ยวตักใส่แอบไว้ใช้ที่บ้านยามมัน
ตึงมันปวดนะจ๊ะ”

“มางสะเหี่ยวสังขารห้อยก็อย่างนี้ละพอนุ่มเอ๊ย”

หญิงแก่บ่นกระปอดกระแปด

“หญิงยามันรักษาได้แค่ชั่วคราวครั้งชั่วคราว ต่อไปยายควรระวัง
อาหารการกินสักหน่อย ดีจากภายในดีกว่ามานั่งรักษาเสียอีกนา”

“หมูไ้ลูกหลานก็หาให้กินทุกวัน จะอีเรียกว่ากินดีอยู่ดีได้ก่อน”

“ยายได้กินปลาเนื้อขาว ๆ อย่างปลาสำลี ปลากะพงบ้างก็
กินแทนหมูได้เป็นดี หากเรือนมมีวัวเลี้ยงก็รีดนมมาต้มพอรุ่นแล้วดื่ม
ยิ่งดีต่อข้อเข่านัก”

น้ำเสียงละไมกอปรกับวงหน้าแผ้วผ่องหมดจดไม่อาจดับ
อาการตะลึงพริ้งเฟริดของอีกฝ่ายแม้แต่บัด

“เป็นคนบ่กินนมคน จะให้ไปกินนมวัวนมควายจะได”

“งานฟ้าเติบโตขึ้นมาหล่อเหลาจะอีก็เพราะนมวัวนี่ละยาย”

ไอ้ฮ่อมเดินเข้ามาสอดระยะคนหัวเราะคิกคัก ตกพะยอมเรียบร้อย
ถึงได้แจ้นมาช่วยเกลอหน้าคุ่มอีกแรง

หญิงสูงวัยปากอ้าตาค้าง นึกไม่ถึงว่ากระทั่งหลานชายโตนตั้ง
หัวแก้วหัวแหวนของตาป็นฮ่าวยังถูกจับกรอกปากด้วยนมวัวตั้งแต่
เล็ก

ช่างสรรหาวิธีเลี้ยงหลานได้พิลึกนัก!

ทันใดฮอกที่แขนคอวัวของขบวนพ่อค้าวัวต่างกวัดไกวกรู้ง-
กริ่งมาแต่ไกล คลื่นสะเทือนถึยบริบเร่งดังดูดยสายตาทุกคู่ในคุ่ม

“วัวตัวนั้นคอนต่างแล้วยังแบกอะไรบนหลังนะ” หญิงชรา
ละสายตาจากเนื้อไพลชั้นบนเข่า หยีตามองลอดคุ่มวัวระเนง

“พ่อค้าวัวต่างแบกคนเจ็บมากระมัง ท่าทางลุกลนอย่างนั้น”
กานฟ้าสังเกต

“ปกติมาเป็นกองขบวน ไหงเห็นวัวอยู่ตัวเดียว” ใ้อุ้มวิ่งออกไปดู เป็นจังหวะนายฮ้อยยกคนพาดบนหลังวัวลงหอบในอ้อมแขนพอดี

“ช่วยใ้อุ้มนี้ด้วยเถอะ พี่นเพื่อนทำร้ายตัวเองจนหมดสติไปแล้ว”

“รีบเข้ามาข้างในเลยนายฮ้อย” ใ้อุ้มวิ่งนำทางไปที่แคร่ “วางใ้อุ้มลงบนแคร่ก่อน”

ชาวเวียงที่รอรับการรักษาต่างกรูเข้ามางุ้มล้อมแคร่พลางกระซิบกระซาบ

“กลับไปนั่นที่เดิมก่อนนะจะตายาย มุงกันแบบนี้เดี๋ยวอากาศ
บ่ถ่ายเท” กานฟ้าวอน

“นั่นมันเส่ก้อ หลานเข้าป่าอ้อมันนี่”

หญิงชราปวดเขายังอุตส่าห์เดินโขยกเขยกเข้ามาร่วมมุงกับคนอื่น เกิดเสียงฮือฮาดังไม่ขาดสาย

“เรื่อนเต่าเข้าป่าตรงชายป่าตีนม่อนฟากกระโน้นนะรี” หนึ่งในไพร่เมืองแปลกใจที่เด็กจากอีกฟากภูเขามาเล่นอะไรไกลถึงที่นี่

กานฟ้ากอดปลายนิ้วอย่างเบา มือตรงเส้นเลือดแถวลำคอสังเกตชีพจร “อุ่ม ขอพิมเสนขนาดหน่อย แล้วเอาผ้าชุบน้ำฝนเย็นในตุ่มบิดหมาดมาด้วย”

ชาวบ้านยอมกลับไปนั่น มิใช่เชื่อฟังหนุ่มกานฟ้า แต่เกรงว่าจะถูกโขกค้ำรักษาจนหูจี้ต่างหาก

กลิ่นหอมเย็นจากน้ำมันใบหนาดให้ความรู้สึกแจ่มชื่น กานฟ้า

รับขวดเร็วเล็กจากไอ้อู่ม หยอดของเหลวใสใฝ่เข้าเย็นแล้วเซ็ดใบหน้า
และลำคอเสกอ ไม่นานเด็กชายฟื้นสติ เมื่อแรกยังสะดุ้ง แต่พอ
กวาดตาโดยรอบเห็นใบหน้าชาวเวียงที่คุ้นเคยจึงโผล่เข้ากอดเอว
กานฟ้าเสียนั่น

“ป่เป็นอะหยังแล้ว บ่ต้องกลัว” กานฟ้าลูบหลังเสกอ

“ปีศาจพิณเพียะ...มันเอาเบะซ่าไปกินแล้ว...” เด็กชายสั่น
สะท้าน

ชาวบ้านครางฮือ

“เหตุอาเพศในคืนเพ็งอีกแล้วกา เรื่องเจียบไปตั้งหลายเดือน
นึกว่าอาถรรพณ์ทะเลาะง้างแล้วเสียอีก” หนึ่งในนั้นพิมพ์่า

“เกิดอะหยังขึ้น เล่าให้สาฟังได้ก่อ” กานฟ้าถามอ่อนโยน

“เสกอกับเบะซ่าไปเก็บเห็ดเมิง แล้วผีหิวขาด...มันกินเบะซ่า...
ไฮ...” น้ำตาเด็กชายทะลักทลาย ยากข่มกลั้นอาการโศกกาตุร

“โอ ผีกะปู้ย่าคุ้มครองลูกหลานด้วยเทอญ” หญิงชราบวดเข้า
ประนมมือเหนือหัว “เด็กน้อยยังมีอาการผวาอยู่ ใครร้องขวัญเป็น
ร้องให้เสกอมันหน่อย”

“สาเอง” ชายฟุงพลู้อาสา

“ป่มีบายศรีจะเป็นอะหยังก่อ”

“สวดเรียกขวัญให้กลับจากป่าจากดงก่อน ค่อยให้เข้าป้อเรียก
หมอมาทำพิธีประกอบบายศรีหมากพลูให้หลานมัน”

ชายเจ้าเนื้อยกมือขึ้นกระพุ่ม

“อะชะไล อะชะไซโย อะชะในวันนี้ก็เป็นวันดี เป็นวันศรีไส
ขวัญเจ้าอย่าไปล่าเล่นยังดง ขวัญเจ้าอย่าไปหลงเสียยังแม่น้ำแถม
ปลา ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ยงฟุงยงนากลางป่า อย่าไปอยู่ถีนาคาแถม

หมู่ครูทหากหลายเหลือ มังคละขวัญเจ้าอย่าไปสวดลาเมืองผีต่างด้าว
 ขวัญเจ้าอย่าไปเมืองท่านท้าวไอยศวรร ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่สุขสวัสดิ
 มวนเล่นที่เถื่อนถ้ำย่านน้ำวังคูหา ให้เจ้าได้อยู่ดีมีที่ฆาอายุมันยืนยาว
 นั้นยุ่งจักมี อมฤตโร รุกขิตติ ธมฺโม รุกขิตติ สังโฆ รุกขิตติ ลมพนัง
 มหาพนัง อมฺ สวาหะ”

ผู้เฒ่าผู้แก่ในศาลาเข้ามาลูบศีรษะปลอบโยนเด็กชาย ไม่มี
 ฝ้ายไหมมือผูกขวัญผูกแขนจึงทำได้เพียงเท่านี้

“สาวาริบแจ่งพ่อเมืองให้เร่งแก้สักหน่อยเป็นดี”

“ท้าววิลานะหรือจะทำอะหยังได้ เวลาประชาไพร่เดือดร้อน
 บ่เคยเห็นพ่อเมืองออกว่าราชการเป็นปีแล้ว ใช้แต่หัวสวนมาข้างตั้ง
 ข้างแคว้ออกมารับหน้าไปอย่างนั้นเอง บ่เห็นได้เรื่องได้ราว”

ดวงตาไพร่เมืองต่างฉายแววฉุนเฉียว

“ก็จริง ยามใดชาวบ้านร้องทุกข์เห็นแต่เสมียนรับประโยชน์นั้น
 แหละไพล่มาเป็นหน้าด่าน บรู้อพ่อเมืองทำอะหยังอยู่แต่ในคุ้ม”

“เสมียนบอกว่าท้าววิลานะเจ็บไข้ได้ป่วยบ่ใช่กา”

“ไอ้ย เจ็บป่วยอะหยังเป็นปีเป็นชาติ บ่ตาย ๆ ไปเสียให้คนอื่น
 เขาชิ้นแทน”

ไอ้กาไปไม่ยอมมีส่วนร่วมในการถกการเมืองของเวียงต่างถิ่น
 แค่เรื่องค้าขายก็ปวดกบาลจะแย

“ในเมื่อเด็กปลอดภัยแล้ว นายฮ้อยไปละ เตียวเกลอรออยู่นอก
 เวียงจะว่าเอา”

“ชอบคุณนายฮ้อยมาก ไปเจอเส่กอตตรงไหนละนั้น” กานฟ้า
 ถาม

“ขบวนวัวต่างลัดดงตรงม่อนเม็งมางเข้ามาตรงสิ้นแดนทะเลปูน

ปู้รู้เหมือนกันว่าเด็กคนนี้เตลิดไปถึงฝั่งนั้นได้จะได”

นายฮ้อยผละไป ชาวบ้านต่างมองหน้ากันปริบ ๆ ด้วย
ชายแดนหละปูนหรือลำพูนติดดินม่อนเมืองมางอีกฟากเขา เส่กอ
เตลิดไปไกลขนาดนั้น สิ่งทีเห็นย่อมนั้ธรรมดา

گانฟ้าให้เส่กอจิบน้ำมะลิ เมื่อเส้นประสาทเครียดเคร่งฝ่อน
คลาย เด็กชายจึงค่อยสงบลงกระทั่งผล็อยหลับในที่สุด

“ย่าห้!”

ชายควบม้าห้อยตะบิ่งสู่คุ่มหมอยาเมืองมาง

“ใครมาอีกละนั้น” หญิงชราหรีตา

กางเกงเย็บจากผ้าตีนจกฉายเครีอกาบหมากบ่งว่าเป็นคน
เวียงอ้ควา!

สี่วันก่อน

ไม้พินสุ่มทับในกองไฟตรงลานกว้างหน้าคุ้มอันโอ้อ่าของพ่อค้าผู้มั่งคั่งแห่งเวียงอัสวาลันเปรี๊ยะไม่ขาดสาย ที่เรียกคุ้มหาไซ้ เจ้าของมีเชื้อเจ้าไม้ ทว่าบรรดาไพร่เมืองต่างเรียกเรือนอันใหญ่โตโอ้อ่าแห่งนี้ไม่ต่างอะไรกับคุ้มพ่อเมือง

“ค่านี้อยู่ชุนนั๊ก กำตะไคร้หอมแห้งกับขุยต้นสะเดาโยนใส่กองไฟลานสักหน่อย บ่อย่างนั้นคืนนี้เลือดหมดตัวเพราะไอ้พวกปากเข็มแน่”

“เอ็งบอกใคร”

“ตอนนี้พุดอยู่กับใครละ นั่งกันอยู่สองคนหัดใช้หัวคิดเสียบ้าง”

“บิไซซี่ข้าใคร อยากรู้ได้ก็ไปหยิบตรงเรือนเก็บของหลังครัวไฟเอง” ไ้อ้เาะแบ้ปากใส่อีกฝ่าย มิใช่เรื่องใหญ่แต่มันคร้านจะเดิน

“เออ ขอให้ยุงสูบเลือดเอ็งจนหมดตัว”

ยอเหร์บ่นอุบอิบพลางเดินดุ่มขึ้นบันไดด้านขวาของเรือน
ขนาดใหญ่ ฝ่าเท้าสัมผัสของเหลวบางอย่างหนืดเหนอะตามขั้น
บันได

ใครทำน้ำอะไรหกเอาไว้วะ เกิดลัมแขนขาแพลงขึ้นมาคงแยะ...
ยอเหร์บริภาษ

“ตายโหง!”

มันตกใจจนเกือบล้มหงายหลัง ด้วยย่ำขึ้นเรือนมาปะซาแย้อัย
ยีนทะมีนตรงหน้าพอดี เงาตะคุ่มแบบนั้นยอเหร์นึกว่าเห็นผี เล่นเอา
หัวใจร่วงหายไปถึงตาตุ่ม

เจ้าคุ่มของยอเหร์ยีนใต้โคมไฟเฮียะสว่างนวลสบายตา แสง
สาดทับทางด้านหลังก่อเงาทาบใบหน้าจนคาดเดาความรู้สึกไม่ออก

“หาสมุนไพรใส่ไฟลานไล่ยุ่งหรือ”

รอยยิ้มเย็นประดับวงหน้าเยาว์วัยดูอ่อนหวานมากกว่าลำสัน
แวดตาสะท้อนแสงโคมกลับคมกริบแฝงความลึกลับนำพริ้นเกรง

นับแต่เข้ามาเป็นคนช่วยคุ่มกองวัวเมื่อปีกลาย ใ้อ้นะทราบ
เพียงเจ้าของคุ่มช่างชะตาอาภัพ บิดามารดาสิ้นไปตั้งแต่ชายอ้ายยัง
เล็ก เหลือเพียงดำ...เด็กชายในเรือนอายุแก่กว่าไม่กี่ปี บ้างลักเล็ก
ขโมยน้อย บ้างขอทานเลี้ยงดูกันมาจนเติบโตใหญ่ ถ้าไรเด็กชายดำผู้
นั้นยอมไร้คุ่มชายอ้ายพ่อค้าใหญ่เช่นทุกวันนี้

“หิวค้ำยุงเหลือบเรือดซุ่มนั้ก ตะไคร้หอมคงช่วยได้มาก”

ยอเหร์เกาแขนตรงรอยถูกยุงกัด

“คร้วไฟบ่เหลือสักต้น สงสัยแม่คร้วใช้จนเกลี้ยงก่อนกลับไป
พักผ่อนที่เรือนเกิด” ชายอ้ายหมายถึงบ้านเกิดแท้ ๆ ของบริวารใน
คุ่ม “เ้า สาหยิบมาให้แล้ว”

“ห่ออะหยังจ๊ะ”

ยอเหว่แปลกใจ อยู่ดี ๆ นายหั่วก็ยื่นของให้

“ขุยตันสะเดา ไปรยใส่ไฟไปพลาง ๆ ก่อน ไสยุงได้ดีเหมือนกัน เมื่อกี้ได้ยินเสียงอะอะมะเทิง ตีกันอย่างกับเด็กอมมือ เลยเข้าครัวไฟไปหาตะไคร้หอมมาให้ แต่น่าเสียดาย หาเท่าไรก็บเห็น จึงคว่าเอาของที่พอจะใช้แทนกันได้มาให้หนีแหละ”

วันนี้แววดาชาย้ายวรววบพิลึก ผกกกว่าปกติที่มักอ่อนโยน เป็นที่รักใคร่ของคนในคุ้ม เล่นเอายอเหว่เสียวสันหลัง คงโหวกเหวกจนชาย้ายโมโหเข้าแล้ว

“ขอสุมาเถอะนาย ใ้อ้นาะมันกันนิสัยเสียอย่างนี้ บ่ได้ลับฝีปาก คงนอนบ่หลับ” ยอเหว่ยื่นมือรับห่อแล้วไหว้ปลก

“น้อยใจก้อที่บ่ได้กลับบ้านเกิดไปพักผ่อนเหมือนคนอื่นเขา”

“บ่เลยจ๊ะ สาสัมครใจอยู่เฝ้าคุ้มเพื่อเจ้าคุ้มเลยจ๊ะ” มันเริ่มประจบประแจง

“ได้ยินแบบนี้สาก็สบายใจ” ชาย้ายยิ้มเย็น “น่าจะมิน้ำมัน เมล็ดสะเดาอยู่ ทาผิวทาตัวกันแมลงได้ผลชะงัดนัก ถ้าหาเจอจะเอาไปให้”

“อย่าลำบากเจ้าคุ้มเลยจ๊ะ ถ้ามีอะหยังตะโกนเรียกได้เลย สากับใ้อ้นาะจะรีบมาทันที” ยอเหว่จิกยิ้ม เจ้าของคุ้มของมันช่างจิตใจอ่อนโยนกับบ่าวไพร่ในคุ้มเสียจริง

“อยู่กันแค่นี้ มีอะหยังก็ต้องดูแลกัน”

“ขอบคุณมากจ๊ะเจ้าคุ้ม”

ยอเหว่ยิ้มแห้ง ยกมือเกาศีรษะ ละอายใจถึงความคร้านของตนกับใ้อ้นาะ มัวแต่เกียกกันจนเจ้าคุ้มรำคาญ ทนไม่ไหวถึงขนาด

ต้องไปหาพากันขุมมาให้พวกมันด้วยตัวเอง

ยอเหร์รีบย่องลงบันไดราวกับบออยากเลี่ยงความกระดาก มันไม่อยากวิ่งอย่างที่เคยทำตามปกติ เกรงว่าจะเกิดเสียงดัง ประเดี๋ยวเจ้าคุ่มขวางหูขวางตาเข้าไปอีก ใจหนึ่งก็กลัวเหยียบถูกของเหลวจนลื่นกันไกลไปถึงพื้น

“เร็วจริง” ใ้เอนาะแปลกใจ

“บ่เร็วได้จะได ปะชายอ้ายตรงซานหน้า แกอูตส์่าห์ถือห่อมาให้ คงหมั่นไล่เสียงดังโวยวายของเอ็งนั่นแหละไอ้โง่”

“เอาเถอะ กำโรยลงไปอย่าพุดมาก จะว่าไปก็แปลกนะ บ่รู้ชายอ้ายครึมครึมใจอะหยัง ให้คนในคุ่มหยุดพักกลับเรือนกันหมด เหลือแต่หมู่เฮาอยู่โงงแบบนี้ เจียบเหงาขนาด”

“เห็นสายตาทังดูทังคมอย่างนั้น แต่เนื้อแท้แกเป็นคนอารี-อารอบอยู่นา”

“ฮัดเซ๊ย!”

“หันหน้าไปทางโน้นลิวะ เตียวก็ติดกันหมด” ยอเหร์เงื่อกำปั้นหมายจะทุบสักป้าบ

“บ่ได้เป็นหวัด เป็นอะหยังก็บ่รู้ อยู่ดี ๆ ก็คันจมูกยุบยิบ”

ยอเหร์ส่ายหน้าระอาจิตแล้วกวักมือเรียกเกลอให้กระเถิบเข้ามาใกล้ ลดระดับเป็นเสียงกระซิบ “อย่าหาว่าโง่งเงเลย เอ็งว่าไอ้ดำเป็นอะไรกับชายอ้ายวะ”

“เมื่อก่อนก็เป็นเด็กในคุ่มบ่ใช่กา บ่รู้เกิดเหตุวิปริตอะหยังถึงได้ตายยกครวอย่างนั้น ถ้าบ่มีไอ้ดำนะ ชายอ้ายคงบ่ได้เติบโตใหญ่ขึ้นมาเป็นผู้เป็นคนแบบนี้หรือก”

ยอเหร์เขกหน้าผากใ้เอนาะเบา ๆ

“บได้หมายความว่าอย่างนั้น เอ็งปลั้งเกตหรือ ร่วมหอบแบกหับ
มันหมายความว่าอะหยัง”

“โอ เอ็งหมายความว่า...” ไ้เณะปิดปากเบิกตา

ขอเหร์เริ่มหาวหวิด “ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตั้งแต่เล็ก บ
แปลกที่ความรู้สึกจะลึกซึ้งถึงขั้นนั้น แต่ว่าเณะ ยังมีเรื่องน่าตื่นเต้น
กว่านั้นอีก...”

ไ้เณะหลับตา พยักหน้าหงิก ๆ ตัวโงเงนปกเปียกกระทั่ง
ล้มตึงลงข้างไฟลาน

ขอเหร์ตั้งใจจะคว้าเพื่อนเอาไว้ ทว่าขณะเอื้อมมือมันกลับล้ม
พุดตามกันไปอีกคน เรื่องน่าตื่นเต้นของมันจึงถูกเก็บงำไว้อย่างนั้น

ห่างออกไปบนชานหน้าของตัวเรือน ชายอ้ายยิ้มหยันตรงมุม
ปาก โคมไฟเสี่ยะสะท้อนนัยน์ตาวาวโรจน์ราวบับ

เขายกผ้าฝ้ายทอหนาทบซ้อนขึ้นปิดจมูก ตรงกลางผืนหยด
ของเหลวไฉนชุ่ม แม้ร่างดูโปร่งแต่การยกถังไม้จุน้ำจนปริ่มจากรัน
น้ำตรงชานหน้าดูทะมัดทะแมงจนแทบไม่อยากเชื่อสายตา

ของเหลวที่ขอเหร์พยายามหลีกเลี่ยงเมื่อครู่ บัดนี้ถูกราดจน
ทั่วเรือนตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่มีใครทราบ

ชายอ้ายหิ้วถังน้ำไปที่ลานหน้าคุ่ม สายตาคมกริบจึงสามารถ
เบี่ยงกายหลบของเหลวที่ตนราดไว้อย่างคล่องแคล่วแม้รอบข้างสลัว
รางเพียงใดก็ตาม มืออีกข้างยังคงใช้ผ้าฝ้ายปิดจมูก

ฉ่า...

หยดน้ำเมื่อโดนความร้อนยอมเกิดเป็นไอพวยพุ่ง เมื่อแรก
ควันยังกรุ่นหนา ร่างโปร่งจึงเหน้าในถึงทับอีกครั้ง คราวนี้ปลายพิน
และก้อนถ่านที่แดงวาบดับสนิท

เจ้าของคุ่มดึงขายอเหว์ลากถูถูกั้งไปตามลานหญ้า ศีระชะ
กระแทกก็กักตามชั้นบันไดอย่างน่าอนาถ ท้ายที่สุดก็ถึงซานหน้า
ยอเหว์ถูกั้งให้นอนหงายไร้สติทั้งอย่างนั้น ช่างเป็นภาพชวนสังเวช
หดหู่

ส่วนไอเอนาะถูกลากไปพาดตรงชั้นบันได จัดท่าทางให้เหมือน
คนล้มฟูพหมดสติ

ไพลานมอดไปครู่ใหญ่ ชายอ้ายปาผ้าฝ้ายที่ใช้ปิดปากเมื่อครู่
ขึ้นไปบนเรือน เป็นจังหวะที่อัณมณีเม็ดเท่าปลายนิ้วร่วงจากหัวไหล่
สร้อยข้อมือที่หนีบมันเอาไว้สองด้าน

ท่ามกลางเส้นละเอียดยศอำพันมีก้านคาดด้วยริ้วดำค่อนอยู่ริม
เม็ด มองเผิน ๆ คล้ายตาแมวเบิกโพลงในม่านรัตติกาล มันทอแสง
จางขณะกึ่งจากพื้นซานลงสู่ลานหญ้าหน้าคุ่ม

เขาหยิบตะบันไฟเขาควายเป็นมา มุมปากหยักยิ้มพริ้มพริ้ง รุ
กลมในตัวของมันทรงกระบอกบรรจุปูนเต๋าร้างผสมดินประสิว

ชายอ้ายตบลูกตะบันแรงเร็ว ประกายไฟลุกวาบ จ่อลงตรง
ของเหลวที่ถูกราดไว้เป็นทาง

พีบ!

เปลวเพลิงลามเลียไปตามของหนืดในชั่วพริบตา คุ่มพ่อค้า
ปลุกด้วยไม้สีก่อนเม็งมางทั้งหลังลั่นเปรี๊ยะราวกับกำลังโอดครวญ
ก่อนหมดลม

วงทำงานองวิลาปของฟอนไฟช่างสอดประสานกับจังหวะ
กลองมองเซิงประกอบกรฟ้อนเงี้ยวในคุ่มไปชะยี่ซึ่งตั้งอยู่อีกฟาก
ของเวียงอัศวา

อัศศิริอ่อนเร่าที่สายสะบัดภายในใจชายอ้ายรุนแรงยิ่งกว่ากอง

เพลงเบื้องหน้าเป็นร้อยเท่าพันทวี...

แผนทวงแค้นที่จัดวางอย่างรัดกุมเนิ่นนานถึงวาระต้องเปิด
ฉากเสียที!

บริเวณลานกว้างในเวียงฮัศวา ไพร่เมืองแต่งตัวมอซอ
หลายสิบคนออกมารวมตัวกัน แต่ละคนทำหน้าที่มึงทิงหาหรือกันด้วย
อารมณ์กราดเกรี้ยว

“หมู่เฮาจะตายกันอยู่แล้ว!”

“ไ้อ่บ่าพายโบม ซาติซั่วบมีใครเหมือน ขึ้นภาซียังปพอ ยึดที่
ทำกินของหมู่เฮาไปหมด บ้านเมืองปมีชื่อมีแปกา มันถึงได้กดขี่
ข่มเหงหมู่เฮานัก”

“จะมาถามหาความยุติธรรมอะหยั่งอีก มีแคว้นมองปยูถือหาง
มัน มันบ่เห็นใครในสายตาดอก ขนาดพอเมืองยังยอมก้มหัวให้มัน
เลย”

ทันใดหนึ่งในชาวบ้านตะโกนพลางชี้ “องครักษ์ไปชะยี้จับตัว
คนไปอีกแล้ว”

ยังไม่ทันขาดคำ ชายจกรรจรัสสูงใหญ่ล่ำมเขือกใส่ข้อมือ

ไพร่เมือง ลากถูถูถ่วงมาหยุดยื่นเบื่องหน้าชาวบ้าน

เมื่อเหล่าไพร่ฟ้าเห็นชายฉกรรจ์ ต่างถลิ่งต่าจ้องราวกับจะกิน
เลือดกินเนื้อ ภาพกดขี่ตรงหน้ายิ่งกระพือให้เชื้อไฟในใจยิ่งลุกไหม้
องครักษ์ไปชะยี้มเยาะ

“ไพร่เมืองเวียงอศวาทั้งหลาย นี่เป็นตัวอย่างคนคือแพงขัดขึ้น
เจ้าหน้าที่ ท่านข้าหลวงสั่งให้ทำอะหยั่งก็จงทำตามเสียแต่โดยดี ถ้า
ขัดขึ้นมันจะถูกเขียนอย่างนี้”

ชายฉกรรจ์หน้าเหลี่ยมพาดแส้ลงแผ่นหลังชาวบ้านผู้ถูกมัด
ข้อมือ เสื้อผ้าที่ขาดวินถูกปลายแส้กรีดซ้ำเป็นสาย เนื้อหนังปรากฏ
เลือดไหลชิบตันที

“ตายเป็นตายวะ เหลืออดมานานแล้ว!” ไพร่เมืองคนหนึ่ง
ตะโกนก้อง

อีกคนเข้ากระซอกคอเสื้อชายฉกรรจ์ “ถือว่ามีข้าหลวงคุ้ม
กะลาหัวหรือ กล้ามาเขียนตีชาวบ้านให้คนดูแบบนี้ อย่าหวังจะได้
ตายดี”

องครักษ์ปิดมือชาวบ้านออกแล้วระเบิดเสียงหัวเราะ “พวกมึง
จะทำอะหยั่งได้”

ไพร่เมืองกัดฟันกรอด “หมู่เฮาฆ่ามัน!” ชาวบ้านหันไปตะโกน
บอกพวกฟ้องอย่างเหลืออด

องครักษ์ไปชะยี้ตะลิ่ง นึกไม่ถึงว่าชาวบ้านจะกล้าทำอะไรคน
ของข้าหลวง

“เหยียบมันให้จมดิน!”

เหล่าไพร่เมืองกรูกันเข้ามาอย่างบ้าคลั่ง บางคนพาดเสียมใน
มือใส่หน้า บ้างรวหมัดรวเท้าใส่ดูจท่าฝน

องค์กรข้าราชการรพชพยายามตอบโต้ ทว่าหนึ่งแรงมีหรือจะสู้หลายสิบคน สัมผัสัญญะจวนหลุดลอย กระทั่งหายหลังตึงแต่ดินจมกองเลือด

เมื่อเห็นภาพสาแก่ใจเบื้องหน้า ชาวบ้านจึงฮึกหัว
“บุกเข้าคุ้มข้าหลวง จับตัวไปชะยัดตสินโทษ!”

อายุจัดแจงน้ำเต้าผ่าขวางสองชั้นได้อ้างสไปอกไม่ให้
เคลื่อน เนื้อน้ำเต้าถูกคว้านออกจนกลวงทำให้รัดแถบรัดทรงง่าย
บัดนี้หน้าอกชายหนุ่มดูกลมกลึงได้รูปอย่างอดีตถึงค์ เสร็จจาก
ผ้าแถบก็สาละวณุ่นขึ้นก้านคอคควายอย่างไพร่ในคุ้ม จับซ้ายปาย
ขวาไม่เห็นแน่นเสียที

“เป็นแม่หญิงทำไมมันยากนักวะ” ธาญจึงมำ

“ใครอยู่ข้างนอกนั่นนะ เข้ามาช่วยข้างในหน่อยซี” แม่ครัวร้อง
เรียก

“จ๊ะ กำลังไปเดี๋ยวนี้แหละ”

หนุ่มร่างสูงเก็บขอบหินแล้วรัดเข็มขัดเงินให้แน่น

นับแต่ได้รับคำสั่งจากแคว้นใต้ให้จับตาดูความเคลื่อนไหวของ
บริษัทอิงลิช กาสีมันตันที่เข้าดำเนินกิจการไม้สักในแถบมณฑล
ลาวเฉียงหรือลาวพุงดำ ชายหนุ่มแฝงกายหลายหลากอาชีพ นอกจาก
การปลอมแปลงให้แนบเนียนแล้ว คำเรียกขานก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อน
ไปกว่ากัน ด้วยความที่ชนท้องถิ่นไม่ใคร่อยากให้เรียกลาวเฉียงและ
ลาวพุงดำเท่าไรนัก ธาญจึงระวังเรียกผู้คนแถบนี้ว่า ‘คนเมือง’ เสมอ
มา

แต่เก่าก่อนชาติยุโรปเข้ามาสานสัมพันธ์กับแคว้นแคว้นย่านนี้

ทางการค้า ภาวะหลังกลับแปรเปลี่ยนเป็นเข้ายึดครองดินแดนใน
เมื่อแวนเวียงที่รายล้อมแคว้นได้ถูกกักร่อนด้วยลัทธิอาณานิคม
หรือความหมายตามภาษาชาวบ้านคือดักตวงผลประโยชน์ จึงไม่ใช่
เรื่องแปลกที่แคว้นได้จำเป็นต้องส่งเขาพร่างกายเข้าสืบข่าว วนเวียง
เข้าออกเวียงละกอน หละปูน เชียงใหม่ เมืองสามหมอก

และล่าสุดกำลังปลอมเป็นสาวใช้ในคุ้มข้าหลวงจากแคว้น
มองปญกลางเวียงอัสวา แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่มีข่าวคราวหรือ
หลักฐานใดว่าอังกฤษต้องการเข้ายึดแวนเวียงเหนือ

“หมากพลูหรือแพพร้อมหรือยัง”

นายวิเสทหรือหัวหน้าฝ่ายครัวเป็นหญิงวัยกลางคนยื่นเท้า
สะเอวถามเด็กได้อาณัติ ทุกคนลุ้นอยู่กับการเตรียมเครื่องสืบชะตา
สำหรับใช้ในพิธีวันนี้

“เ้า เพิ่งมาใหม่หรือหรานะ อย่ามัวเอ้อเรื้อเอ้อเตอ หยิบอ้อย
กับกล้วยสุกไปหันแวน เอาให้พอดีกับอายุข้าหลวง นับทวนสักหน่อย
ระวังอย่าให้ขาดเกิน”

“ท่านข้าหลวงจะเข้าพิธีอะหยังกา” ธาญเลียบถามเด็กในครัว
อีกคนพลางหันอ้อย

“พิธีสืบชะตา บิไซชะตาหลวง แต่เป็นชะตาชีวิตของท่านเอง”

“มีใครทักว่าชะตาบิไซไต่ก้อ”

“อ้อ จากแคว้นมองปญมารับยศย้ายเข้าคุ้มได้บักี่เดือน เกิด
ดาวพระเคราะห์เคลื่อนถึงราศี ทุกข์กายทุกข์ใจ บ่ว่าใครประสบอย่าง
นี้เรียกว่าชะตาร้าย ท่านคงอยากแก้เคล็ดนั้นแล ประจวบอายุครบ
สี่สิบแปด เลขบ่เป็นมงคล ต้องสะเดาะเคราะห์สืบชะตา”

อ้อ ต้องหันสี่สิบแปดแวนสินะ...ชายหนุ่มนี่

“ปู่เจ้าทำนายทายทักมาใช่ก่อ”

“บ่เชื่อก็ต้องเชื่อ ปู่เจ้าที่ไปชะยีนับถือทักคนแม่นนั๊ก แก้วไว้จะ
ได้สบายใจ แล้วเอ็งซื้ออะหยัง เพิ่งเข้าคัมวันแรกแม่นนั๊ก”

“กำปองจ๊ะ บิไซคนเวียงอศวา เห็นว่าถีนี่ใหญ่โต ถึงดั้นดั้น
เข้ามาหางานทำนี่แหละ”

“คนขยัน อยู่ไหนก็บ่อดตาย”

“จะได้อำปองทำอะไรบ่ถูกบ่ควร บอกสอนกันด้วยนะจ๊ะ”
มะแดง สาวห้องครัววางทัพมผุดยิ้มแฝงไมตรี “บ่ต้องห่วง แถว
นี้มีแต่คนใจดีเปี่ยมอัธยาศัย ทำหน้าอมทุกข์แบบนั้นเดี๋ยวบ่งาม”

ธายุยิ้มเจื่อน นี่หน้าเขาสวยขนาดนั้นเชียวหรือ

“แล้วทำไมสืบชะตามืดค่ำแบบนี้ แถมบ่ทำที่วัด กลับมาจัดพิธี
ในเรือน” ชายหนุ่มเปลี่ยนเรื่อง

“ได้ยินจากพวกหัวศึกว่าหลายวันมานี้ข้าหลวงง่วนอยู่กับการ
ออกยึดนาเมืองของชาวบ้านคืนให้เป็นนาหลวงบ่ว่างวัน ใครร้อง
ทุกข์ก็ถูกตั้งข้อหาเป็นขบถ จับมาเขียนตีประจานหน้าคัม ชำร้ายยัง
ตั้งภาษีเพิ่ม เพาะปลูกแต่ละปีได้ข้าวออกรวงแค่พอกิน บรู๊จะหันเอา
จากที่ใดส่ง บ่แนนคงอดตายกันทั้งเวียง”

มะแดงลดเสียงให้ได้ยินแค่สองคน

“เมื่อกื่บ่บอกว่าข้าหลวงไปชะยีมาจากมองบ่ไปไหนมาจนถึงขึ้น
ครองเมืองได้”

มะแดงกัดฟัน “ยิ่งนึกยิ่งเจ็บใจ แต่ไรมาเราอยู่กันอย่างอิสระ
บรู๊คิดอะหยัง พ่อเมืองถึงได้เข้าไปกราบแคว้นมองบ่ ชวอศวาถึง
ได้ถูกขูดรีดอยู่อย่างนี้”

“แล้วที่เรือนเป็นจะไต่บ่าง”

สาวเจ้าเนื้อทอดตอใจ “พ่อเป็นคนบ่หือบ้อ คงได้แต่กัดฟัน
ทนตามมีตามเกิด”

“อย่ามัวแต่คุย งานในมือเสร็จหรือยัง”

นายวิเสททรายมาใกล้ เพียงเปรยก็ทำให้ทุกคนก้มหน้างุดอยู่กับงานในมือได้ไม่ปริปาก

มะแตงเร่งหยิบไม้ก้ำสลิอันเป็นคำเรียกสั้น ๆ ของ ‘ไม้ค้ำ
ศรีมหาโพธิ์’ ปักแซมดอกตะล่อมหรือบานไม่รู้โรยตรงขอบกระถาง
กาบกล้วยใหญ่โต เป็นจังหวะเดียวกันกับวงกลองมอชิงเริ่มบรรเลง
ฆ้องอูยและฉาบใหญ่สอดประสานเข้าหยอกหลอกล่อ บรรยากาศ
สมเป็นงานมงคล

“เสร็จแล้วก็ยกออกไปชานเดิน เมื่อไปชะยักลับถึงคุ่มไม่นาน
คงเริ่มพิธี” นายวิเสทสั่ง

เด็กครัวช่วยกันยกเครื่องสี่บชะตา เป็นจังหวะชายคนหนึ่งเดิน
สวนเข้ามาในครัวพอดี ในมือถือถาดวางไหสุรา

“ท่านข้าหลวงอยากจิบเหล้าขณะชมฟ้อนเงี้ยว เพื่อตำจอกคำ
พายเหล้า”^๗

หน้าคร้ามคมถูกฉาบด้วยความยโส นุ่งผ้าหยักรั้งประกอบ
เกราะหุ้มลำตัวบ่งบอกสถานะหัวศึก

“ทำไมหัวสิบมฆาปยกไปเองเล่า”

นายวิเสทเชิดหน้าสู้ หล่อนไม่ค่อยถูกใจลกกับหัวศึกผู้นี้เท่าไร
นัก ยิ่งเห็นหน้าจองหองข่มผู้อื่นมายืนฉอดใช้เด็กในครัว อารมณ์

^๗ พิธีกรรมการพายเหล้ามีมาแต่โบราณกาล เป็นพิธีเสกเหล้าบูชาผีบรรพบุรุษ
ก่อนดื่มสังสรรค์

โมโหเป็นทุนเดิมยิ่งถูกกวนให้ขุ่น

“ก็รู้ว่าท่านข้าหลวงบิใครให้ชายชาติทหารยกสำรับไปให้
ยามเหนื่อยจากว่าราชการกลับมาเห็นแต่ของสวยของงามจึงจะถูก”

โทนเสียงเนือย ๆ คล้ายผู้ใหญ่คร้านจะสั่งสอนเด็กโง่ม

“อ๊อ้ย! ครั้วบมีใครว่างหรอก อยากรได้หน้าก็เชิญยกออกไปเอง
เฟ็งได้เป็นหัวลิบ อย่าชุกคองสูงนัก มันจะขาดเอาง่าย ๆ”

นายวิเสทแหว แต่มฆาไม่นำพา ทอดตามองหญิงวัยกลางคน
ดูจเห็นมดปลวก

เด็กครั้วหลายคนช่วยกันยกเครื่องสืบชะตาออกซ่านกันเกือบ
หมด เหลือธายุกำลังล้างมือหลังหันกล้วยสุก รู้สึกได้ถึงสายตาคม
ปลาบกำลังทอดมองมา

“คนครั้วนั้นยังว่างอยู่นี้ ช่วยยกเหล่าไปให้ท่านข้าหลวงที”

ธายุชี้เข้าตัวพลางเลิกคิ้วเป็นนัยตั้งคำถาม

หัวลิบมฆาขีดหน้าแล้วจ้องเขม็ง “ใช่ เอ็งนั่นแหละ บ่เคยเห็น
หน้ามาก่อน เอ็งชื่ออะหยัง”

“กำปองจ๊ะ เฟ็งเข้าคุ้มวันแรก”

การสืบเรื่องในคุ้มข้าหลวงไม่ง่ายเสียแล้ว...ธายนึก ทว่า
ไบหน้ายังคงเบือนยิ้ม จากนี้ต้องรัดกุมให้มาก

มฆายัดถาดในมือให้ มุมปากยิ้มหย้น...หมากของคนที่เขารัก
สุดหัวใจได้วางเอาไว้ ในที่สุดก็มีแพะรับบาปแทนแล้ว!

ธายุรับถาดใหญ่สุราอย่างเสียไม่ได้ เหล้ากลิ่นส่งกลิ่นฉุน
ประหลาด ในหัวควานหาที่มาของกลิ่นขณะย่ำสู่ชานยกเดินพื้นที่
ประกอบพิธีกรรม

ไปชะยี่นั่งชันเข้าข้างหนึ่งหลังตั้งเตี้ยบนเต็น พ้นยกสูงกว่าชาน

เล็กน้อย พื้นที่นั้นถูกจัดเตรียมเป็นบริเวณศักดิ์สิทธิ์ กั้นด้วยราวหวัดระดัตรอง มีเครื่องสี่ขาเตาต่ออายุตั้งกึ่งกลางบริเวณพิธี

สีหน้าข้าหลวงที่ถูกแต่งตั้งจากมองปยุแวนแคว้นทางตะวันตก ดูเครียดเคร่ง

ธายุยกายวางไหสุราพร้อมจอกลงบนตั่ง แล้วถอยเว้นระยะเพื่อถูกเรียกใช้

จู่ๆ หัวลิบมขมาเร่งฝีเท้าเข้ามาเรียก “ท่านข้าหลวง” มั่นยืนของในมือให้ “สารด่วนจากม่อนเม็งมาง!”

ไปชะยี้คลี้ออก กวาดตาວ່องไว ปมหัวคิ้วหยักย่นฝ้งลึก

“เป็นอะหยังก่อท่านข้าหลวง”

“สปีเยกต์^๔ อังกฤษถูกฆ่าในม่อนเม็งมางอีกแล้ว ร่องรอยอาวุธที่ใช้เหมือนรายก่อนๆ”

มฆาตาเบิกโพลง “หมายความว่า...แผลหยักเป็นริ้วคลื่นเหมือนดอกริ้วของหมู่เฮาที่ใช้กันในหมู่หัวศึก?” เขาทิ้งหางเสียงเป็นเชิงตั้งคำถาม

ลักษณะหอกริ้วคล้ายหอกปีกไก่และหอกใบข้าวของแวนเวียงแถบนี้ สันคมของหอกคุ่มไปชะยี้ถูกตีเป็นริ้วคลื่นบาง เป็นลักษณะพิเศษไม่เหมือนอาวุธของเวียงอื่น

“เกิดอะหยังขึ้นกันแน่ มีคนกำลังใส่ร้ายหัวศึกเฮาหรือ ขึ้นปล่อยไว้พวกกุลาชาวคงสบช่องบดขยี้มองปยุบ่เหลือซาก” ไปชะยี้หายใจไม่ทั่วท้อง

^๔ คำเรียกคนต่างชาติที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานโดยไม่เลือกเชื้อชาติ แต่สปีเยกต์มีสิทธิพิเศษคือ อยู่ภายใต้เฉพาะกฎหมายของประเทศตน

มฆาประจบ ดูตลบตะแลงมากกว่าจริงใจ “ความคิดอ่านท่าน
ข้าหลวงบ่เป็นรองใคร บ่نانต้องลากสารเลวนั้นมาตัดหัวได้แน่”

“ใครมันจะเอาอาวุธเขาไปใช้ได้” ไปชะยี้เหมือนนีกบางอย่าง
ออก “หรือคุ่มเสามีหนอนป่อนไล่!”

วงมอชิงประกอบฟ่อนเงี้ยวบรรเลงคลอถึงเมื่อครู่ก็หยุดลง
มฆายกไทรนมรยใส่จอกแล้วผลักไว้เบื้องหน้าไปชะยี้ไม่กล่าวคำใด
ตอบข้าหลวง

เมื่อครู่ปุ่จารย์ย่าขึ้นเดินมาแล้ว มฆาจึงบู้ไปให้สัญญาณเริ่ม
พิธีคำฟายเหล่า พิธีกรรมอวยชัยให้พรก่อนดื่ม

บรรดาตุ้เจ้าเข้าประจำอาสนะ ไบหน้าเรียบเฉยปราศจาก
ความรู้สึก ประหนึ่งถูกบังคับให้ประกอบพิธีอย่างไรวางนั้น

ขณะหมอเต๋่าจุ่มดอกไม้ลงขันเหล่าประพรมไปทั่ว ไปชะยี้ยก
จอกสาดเข้าลำคอจนเกลี้ยง คล้ายต้องการคลายอาการตึงเครียด
ของเส้นประสาท

มฆาจ้องลูกกระเดือกขึ้นลงของข้าหลวงแล้วกระตุกยิ้มเหี้ยม
เกรียม

ไปชะยี้ในฐานะเจ้าชาตาเข้านั่งในโขงชาตาหรือซุ้มพิธี ปู่จารย์
กล่าวนำไหว้พระ อารานาศีล

อีกฟากบรรดาตุ้เจ้าตั้งพटकกล่าวสักเคซุมนุมเทวดา ตามด้วย
สูตรสืบชะตา

นโม พุทฺธ นโม เม...

ธาตุล้มผัสความผิดปกติจากสีหน้าหัวสิบมฆา เขาค่อย ๆ เขยิบ
ถึงริมชานระวางไม่ให้เป็นที่สังเกต ในหัวตรองข้อมูลที่เพิ่งได้ยินเมื่อ
ครู่